

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Małgorzata Motylow

LLO.410.016.01.2020

Pani
Agnieszka Dudra
Prezes
Biura do spraw Substancji Chemicznych

ul. Dowborczyków 30/34
90-019 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/087 - Przeciwdziałanie dostępności nowych narkotyków

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Biuro do spraw Substancji Chemicznych ¹ , 90-019 Łódź, ul. Dowborczyków 30/34
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Dudra, Prezes Biura do spraw Substancji Chemicznych ² , od 16 stycznia 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków. 2. Współpraca z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków.
Okres objęty kontrolą	Od 21 sierpnia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem oraz danych statystycznych z lat poprzednich).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Izabella Śpiewak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/146/2020 z 4 września 2020 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej: *Biuro* lub *BdsSch*.

² Od dnia 19 sierpnia 2020 r., zgodnie z art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 maja 2020 r. o zmianie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz.1337).
Do dnia 18 sierpnia 2020 r. – Inspektor do spraw Substancji Chemicznych.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Prezesa Biura do spraw Substancji Chemicznych w przedmiocie ograniczania dostępności nowych narkotyków.

Prezes Biura do spraw Substancji Chemicznych prawidłowo wykonywała zadania dotyczące przeciwdziałania dostępności nowych substancji psychoaktywnych, wykorzystując uprawnienia wynikające z nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁵. W ramach realizowanych zadań, w sposób rzetelny współpracowała z innymi organami administracji publicznej.

Prowadzone przez Prezesa Biura postępowania administracyjne dotyczące udzielania przedsiębiorcom zezwoleń na działalność obejmującą nowe substancje psychoaktywne, realizowane były prawidłowo.

Zadania odnoszące się do przeciwdziałania dostępności nowych substancji psychoaktywnych przypisano wyznaczonej komórce organizacyjnej, zapewniono odpowiednio wykwalifikowaną kadrę, a także opracowano i wdrożono pisemne procedury działań w przedmiotowym zakresie.

Prezes Biura podejmowała systematyczną, pogłębianą współpracę z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków. W szczególności, realizując zobowiązania wynikające z Porozumienia, pracownicy Biura uczestniczyli w szkoleniach, naradach i konferencjach. Wzajemna wymiana doświadczeń prowadzona była również w ramach odbywających się cyklicznie spotkań Zespołu powołanego na podstawie art. 18a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, którego członkiem był pracownik Biura.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków

Opis stanu faktycznego

1.1. Skala działalności Biura (łącznie w kraju) w zakresie nowych substancji psychoaktywnych w latach: 2018, 2019 i 2020 (do dnia 30 czerwca) przedstawiała się następująco:

a) przedsiębiorcy złożyli łącznie 213 wniosków (w kolejnych latach odpowiednio: 94, 79 i 40)⁷ o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej;

b) powyższe wnioski złożyło łącznie 15 przedsiębiorców⁸ (odpowiednio: 5, 7 i 3);

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm., dalej: *ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii* lub *ustawa o PN*.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Najwięcej wniosków złożonych zostało w województwie: mazowieckim – 129 (odpowiednio: 58, 49 i 22) i małopolskim – 59 (32, 22 i 5).

⁸ Wskazana liczba dotyczy wyłącznie nowych przedsiębiorców.

- c) łączna liczba decyzji udzielających zezwolenia na prowadzenie działalności w powyższym zakresie wyniosła 169 (odpowiednio: 0, 143 i 26)⁹;
- d) Prezes Biura nie wydawała decyzji odmawiających ww. zezwolenia, jak również decyzji cofających zezwolenie;
- e) łączna liczba wydanych decyzji umarzających postępowanie w przedmiocie wydania ww. zezwolenia wyniosła 16 (0, 14 i 2).

(akta kontroli str. 4-9)

1.2. Zgodnie z obowiązującymi w latach 2018-2020 regulaminami organizacyjnymi¹⁰, w Biurze funkcjonował Departament do spraw Substancji i Mieszanin Niebezpiecznych, w ramach którego utworzony został¹¹ Wydział do spraw Regulacji Substancji i Mieszanin Chemicznych (WRCh). Do zadań tego Wydziału przypisano m.in.:

- przyjmowanie informacji o mieszaninach stwarzających zagrożenie, wprowadzanych do obrotu na terytorium RP, a także udostępnianie tych informacji organom kontroli i nadzoru oraz służbom medycznym i ratowniczym;
- przygotowywanie opinii w zakresie prawidłowości dokonanej klasyfikacji, oznakowania i prawidłowości kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin dla urzędów, organów nadzoru oraz jednostek administracji publicznej;
- przygotowywanie projektów decyzji Inspektora w zakresie związanym z przestrzeganiem przepisów dotyczących obrotu substancjami i mieszaninami chemicznymi na terenie kraju;
- prowadzenie krajowego rejestru podmiotów gospodarczych i użytkowników, którym przyznano rejestrację zgodnie z art. 3 ust. 6 rozporządzenia (WE) 273/2004 w sprawie prekursorów narkotykowych oraz udział w polskich i międzynarodowych działaniach związanych z kontrolą obrotu prekursorami narkotyków, w szczególności współpraca w ramach grupy roboczej ds. nowych substancji psychoaktywnych i grupy roboczej ds. prekursorów narkotykowych przy Komitecie ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

W związku z wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy o PN oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ww. Wydziałowi powierzono¹² dodatkowo:

- przygotowywanie projektów decyzji Inspektora w sprawie zezwoleń na prowadzenie działalności przez przedsiębiorcę w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia i wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej oraz ich cofania;
- realizację współpracy wynikającej z porozumienia pomiędzy Inspektorem a GIS.

(akta kontroli str. 10-59)

Liczba pracowników Biura realizujących zadania z zakresu nowych substancji psychoaktywnych przedstawiała się następująco:

- na koniec 2018 r. i na dzień 30 września 2020 r. – pięciu, w tym Naczelnik i dwóch pracowników WRCh, jeden pracownik Wydziału ds. Oceny Substancji (WOS) w Departamencie do spraw Oceny Ryzyka oraz radca prawny;

⁹ Najwięcej w województwie: mazowieckim – 109 (odpowiednio: 0, 84 i 25) i małopolskim – 52 (w 2019 r.).

¹⁰ Ustalonymi zarządzeniami Inspektora: nr 1/4/RO/INS/2015 z dnia 23 grudnia 2015 r. oraz nr 1/5/RO/INS/2019 z dnia 5 marca 2019 r.

¹¹ Zarządzeniem Dyrektora Generalnego nr 2/6/W/DG/2017 z dnia 28 lutego 2017 r.

¹² Zarządzeniem nr 1/W/DG/2018 Dyrektora Generalnego z dnia 19 sierpnia 2018 r. o zmianie Zarządzenia Dyrektora Generalnego nr 2/6/W/DG/2017 z dnia 28 lutego 2017 r., a następnie Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Nr 1/W/DG/2019 z dnia 9 marca 2019 r. w sprawie powołania i organizacji Wydziałów w Departamencie do spraw Oceny Ryzyka oraz Departamencie do Spraw Substancji i Mieszanin Niebezpiecznych.

- na koniec 2019 r. – sześciu, w tym Naczelnik i trzech pracowników WRCh, jeden pracownik WOS oraz radca prawny.

W zakresach czynności ww. pracowników ujęto m.in. następujące zadania:

- Naczelnik WRCh – nadzór merytoryczny nad przygotowaniem decyzji dotyczących nowych substancji psychoaktywnych;
- pracownicy WRCh¹³ – przygotowywanie projektów decyzji dotyczących zezwoleń dla substancji psychoaktywnych, prowadzenie spraw związanych z wydawaniem, odmową wydania lub cofnięciem zezwolenia na operacje z użyciem nowych substancji psychoaktywnych, opracowywanie dokumentacji związanej z realizacją zadań wynikających z przepisów ustawy o PN, przygotowywanie odpowiedzi na zapytania zgłaszane telefonicznie i drogą elektroniczną z zakresu objętego ustawą o PN, identyfikacja nowych substancji psychoaktywnych ze względu na ich budowę chemiczną, aktualizowanie informacji na stronie internetowej Biura dotyczących przepisów unijnych i krajowych w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym prowadzenie krajowego rejestru podmiotów gospodarczych i użytkowników, którym przyznano rejestrację, zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy o PN.

Jednemu pracownikowi WRCh (zatrudnionemu w Biurze do dnia 30 maja 2019 r.) zadanie związane z przygotowywaniem projektów decyzji dotyczących zezwoleń dla substancji psychoaktywnych powierzono wyłącznie ustnie. Prezes Biura wyjaśniła, że powierzenie tego zadania miało charakter tymczasowy, ponieważ od początku planowane było utworzenie osobnych stanowisk pracy w ramach środków przewidzianych w ocenie skutków regulacji przepisów przyznających kompetencje Inspektorowi w zakresie nowych substancji psychoaktywnych. Środki na utworzenie dwóch etatów dla specjalistów w WRCh zostały przekazane Biuru w ramach rezerwy celowej w pierwszym półroczu 2019 r. Umożliwiło to przeprowadzenie otwartych naborów w służbie cywilnej i zatrudnienie nowych pracowników, którym przedmiotowe zadania powierzono pisemnie;

- pracownik WOS – identyfikacja nowych substancji psychoaktywnych (zadanie powierzone w latach 2018-2019 ustnie, zaś od 1 stycznia 2020 r. – pisemnie). Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Biura, pracownik ten wykonywał przede wszystkim obowiązki związane z procesami oceny substancji w ramach przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006. Początkowo działania związane z identyfikacją nowych substancji psychoaktywnych miały charakter wyłącznie incydentalny i dlatego obowiązki w tym zakresie powierzano ustnie. Pisemne powierzenie zadania nastąpiło w związku z intensyfikacją działań w przedmiotowym zakresie oraz w związku z powołaniem pracownika w skład Zespołu ds. oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, działającego na podstawie art. 18a ust. 1 ustawy o PN;
- radca prawny – przygotowywanie pod względem prawnym i redakcyjnym projektów aktów normatywnych w ramach realizacji zadań ustawowych Inspektora.

Przywołani pracownicy posiadali wykształcenie wyższe na jednym z następujących kierunków: technologia chemiczna, chemia spożywcza, nanotechnologia, prawo. Dodatkowo, w dwóch szkoleniach (z zakresu Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁴ oraz międzynarodowym szkoleniu dotyczącym nowych

¹³ Poszczególnym pracownikom powierzono różne zadania (spośród wymienionych).

¹⁴ W dniu 14 lutego 2020 r.

substancji psychoaktywnych¹⁵) wzięły udział każdorazowo dwie osoby (Naczelnik i pracownik WRCh).

(akta kontroli str. 60-65, 91-97)

1.3. Od dnia 30 sierpnia 2018 r. w Biurze obowiązywały pisemne procedury¹⁶ dotyczące realizacji zadań z zakresu wydawania zezwoleń, o których mowa w art. 40a ustawy o PN, w tym procedury wydania lub odmowy wydania zezwolenia oraz procedury cofnięcia zezwolenia.

Procedury wydania lub odmowy wydania zezwolenia¹⁷ określały m.in. zasady: rejestracji wniosku, weryfikacji jego kompletności w odniesieniu do wymogów art. 40a ust. 3, 4 i 16 ustawy o PN, oceny merytorycznej wniosku (z uwzględnieniem informacji pozyskanych od właściwego terytorialnie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego¹⁸ oraz właściwej jednostki Policji), sporządzenia projektu decyzji (uwzględniającego wszystkie elementy określone w art. 40a ust. 6 ustawy), a także wymóg przekazywania do odpowiednich organów PIS informacji o wydanych zezwoleniach i złożonych wnioskach (zgodnie z art. 40d ust. 2 ustawy) oraz inne zasady prowadzenia postępowań administracyjnych w powyższych sprawach, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁹.

(akta kontroli str. 66-76)

Sposób postępowania Prezesa Biura w odniesieniu do rozpatrywania wniosków i wydawania decyzji regulowały również zapisy Porozumienia, zgodnie z którymi (§ 4) Prezes zobowiązany był do niezwłocznego przekazywania właściwym organom PIS kopii złożonych wniosków i decyzji o udzielonych zezwoleniach, zaś w przypadku potrzeby przeprowadzenia kontroli przez organy PIS, wskazania zakresu kontroli, oznaczenia okoliczności podlegających weryfikacji, przekazania wszystkich istotnych informacji mających znaczenie dla planowania i przeprowadzenia kontroli.

Z kolei organy PIS zobowiązane zostały na mocy Porozumienia (w § 5) do dokonywania – w ramach nadzoru, o którym mowa w art. 40d ust. 1 ustawy o PN, sprawdzenia zgodności wniosku z ustalonym w wyniku kontroli stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 87-90)

Analiza przeprowadzona na próbie 11 spraw zakończonych wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia wykazała, co następuje:

- wnioski złożone zostały przez trzech przedsiębiorców, z których jeden (9 wniosków²⁰, dalej: *Przedsiębiorca I*) prowadził działalność w zakresie przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub nabycia oraz wprowadzenia do obrotu materiałów odniesienia i próbek do badań biegłości, drugi (1 wniosek²¹, dalej: *Przedsiębiorca II*) – w zakresie przywozu

¹⁵ W dniach 8-9 kwietnia 2019 r.

¹⁶ Wprowadzone zarządzeniem nr 1/PSYCH/INS/2018 Inspektora z dnia 30 sierpnia 2018 r.

¹⁷ Dalej: *procedury wydania zezwolenia*.

¹⁸ Dalej: *PPIS*.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm., dalej: *Kpa*.

²⁰ 1) Wniosek złożony 18 września 2018 r., decyzja nr 4/2019/NPS z dnia 5 marca 2019 r.;

2) Wniosek złożony 26 września 2018 r., decyzja nr 19/2019/NPS z dnia 8 marca 2019 r.;

3) Wniosek złożony 2 października 2018 r., decyzja nr 82/2019/NPS z dnia 22 marca 2019 r.;

4) Wniosek złożony 29 października 2018 r., decyzja nr 2/2019/NPS z dnia 26 lutego 2019 r.;

5) Wniosek złożony 28 stycznia 2019 r., decyzja nr 105/2019/NPS z dnia 22 lipca 2019 r.;

6) Wniosek złożony 21 marca 2019 r., decyzja nr 98/2019/NPS z dnia 24 czerwca 2019 r.;

7) Wniosek złożony 13 lutego 2020 r., decyzja nr 17/2020/NPS z dnia 22 maja 2020 r.;

8) Wniosek złożony 18 lutego 2020 r., decyzja nr 19/2020/NPS z dnia 20 maja 2020 r.;

9) Wniosek złożony 29 maja 2020 r., decyzja nr 33/2020/NPS z dnia 21 lipca 2020 r.

²¹ Wniosek złożony 11 kwietnia 2019 r., decyzja nr 104/2019/NPS z dnia 23 lipca 2019 r.

- i wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, zaś trzeci (1 wniosek²², dalej: *Przedsiębiorca III*) – w zakresie przetwarzania, przerabiania, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub nabycia nowej substancji psychoaktywnej;
- 9 wniosków złożonych było odrębnie dla każdej nowej substancji psychoaktywnej, a 2²³ - dla substancji zaliczających się do tej samej grupy (odpowiednio II i I NPS),
 - każdy wniosek został wpisany do elektronicznego rejestru, w którym uwzględniono wszystkie elementy określone w procedurach wydania zezwolenia;
 - wszystkie wnioski były kompletne (tj. zawierały elementy i załączniki określone w art. 40a ust. 3 i 4 ustawy o PN, a także dowód uiszczenia opłaty za wydanie zezwolenia w kwocie 200 zł), przy czym w 6 sprawach²⁴ wnioski uzupełnione zostały o brakujące dokumenty w wyniku ich weryfikacji dokonanej przez pracowników WRCh bądź też w związku przekazaniem zaktualizowanej dokumentacji przez przedsiębiorcę;
 - w każdym przypadku w toku oceny merytorycznej wniosków wystąpiono do właściwego terytorialnie PPIS, przy czym:
 - w odniesieniu do 3 wniosków złożonych w okresie od 18 września do 2 października 2018 r. przez Przedsiębiorcę I – pismem z dnia 25 października 2018 r. poinformowano PPIS w Powiecie Warszawskim Zachodnim o prowadzonych postępowaniach, przekazano kopie wniosków i zwrócono się z prośbą o przesłanie informacji umożliwiających weryfikację zgodności danych zawartych w złożonych wnioskach ze stanem faktycznym, w tym informacji, czy miejsce prowadzenia operacji odpowiada pod względem organizacyjnym i technicznym rodzajowi działalności deklarowanej przez podmiot. Poproszono również o powiadomienie o posiadanych innych informacjach mogących mieć wpływ na ocenę wnioskodawcy, a w przypadku uzyskania nowych, istotnych informacji mogących mieć wpływ na ocenę kompetencji, wiarygodności i rzetelności wnioskodawcy - o ich pilne przesłanie do Biura lub bezpośredni kontakt z pracownikiem prowadzącym sprawę. W odpowiedzi (pismem z dnia 10 grudnia 2018 r.) PPIS poinformował o przeprowadzeniu w dniu 15 października 2018 r. kontroli sanitarnej w siedzibie przedsiębiorcy (nie załączając jednak do pisma protokołu z tej kontroli), w wyniku której nie stwierdzono uchybień. PPIS potwierdził zgodność informacji zawartych we wnioskach ze stanem faktycznym. Wskazał również, że przedsiębiorca wyróżnia się kompetentnym i rzetelnym podejściem do zadań wynikających z obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także posiada ważne zezwolenie GIS na prowadzenie obrotu hurtowego środkami odurzającymi i substancjami psychoaktywnymi oraz opinię Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego o warunkach zabezpieczenia przechowywanych środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów;
 - w przypadku 2 kolejnych wniosków złożonych przez Przedsiębiorcę I w dniach 29 października 2018 r. i 28 stycznia 2019 r., kopie powyższej korespondencji z PPIS w Powiecie Warszawskim Zachodnim dołączono do akt spraw, zaś kopie wniosków przekazano do PPIS odpowiednio 9 listopada

²² Wniosek złożony przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii we Wrocławiu w dniu 6 grudnia 2019 r., decyzja nr 145/2019/NPS z dnia 18 grudnia 2019 r.

²³ Wnioski złożone w dniach 21 marca 2019 r. i 29 maja 2020 r.

²⁴ Wnioski złożone: 18 września 2018 r. (uzupełniony 8 października 2018 r.), 26 września 2018 r. (uzupełniony 11 października 2018 r.), 2 października 2018 r. (uzupełniony 24 października 2018 r.), 29 października 2018 r. (uzupełniony 21 stycznia 2019 r.), 28 stycznia 2019 r. (uzupełniony 19 czerwca 2019 r.), 13 lutego 2020 r. (uzupełniony 20 lutego 2020 r.).

2018 r. i 28 lutego 2019 r. (nie wystąpiono do tego organu o ewentualne dodatkowe informacje o wnioskodawcy);

- w przypadku pozostałych 4 wniosków Przedsiębiorcy I złożonych w dniach: 21 marca 2019 r. oraz 13 lutego, 18 lutego i 29 maja 2020 r., wskazaną korespondencję dołączono do akt spraw, a dodatkowo przekazano do PPIS kopie wniosków (odpowiednio pismami wysłanymi w dniach: 5 kwietnia 2019 r., 25 lutego, 25 lutego i 4 czerwca 2020 r.), zwracając się jednocześnie z prośbą o powiadomienie Biura o ewentualnych nowych informacjach mogących mieć znaczenie przy udzielaniu zezwolenia przedsiębiorcy. Odpowiedź z PPIS wpłynęła jedynie w odniesieniu do pierwszego ze wskazanych pism – 17 kwietnia 2019 r. PPIS poinformował, że według uzyskanych informacji pomieszczenia i zabezpieczenia przeznaczone do ochrony przechowywanych substancji nie uległy zmianie;
- w przypadku wniosku złożonego 11 kwietnia 2019 r. przez Przedsiębiorcę II – pismem z dnia 17 kwietnia 2019 r. przesłano do PPIS w Krakowie kopię wniosku wraz z prośbą o powiadomienie Biura o ewentualnych nowych informacjach mogących mieć znaczenie przy udzielaniu zezwolenia przedsiębiorcy. W dniu 17 maja 2019 r. PPIS poinformował, iż przeprowadzona 10 maja 2019 r. kontrola sanitarna z zakresu wprowadzania przez przedsiębiorcę do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie wykazała uchybień (kopię protokołu kontroli załączono do pisma);
- w przypadku wniosku złożonego 6 grudnia 2019 r. przez Przedsiębiorcę III – pismem z 13 grudnia 2019 r. poinformowano PPIS we Wrocławiu o prowadzonym postępowaniu, przekazano kopię wniosku i zwrócono się z prośbą o przekazanie do Biura ewentualnych istotnych informacji mogących mieć wpływ na ocenę kompetencji, wiarygodności i rzetelności wnioskodawcy. Decyzja w przedmiotowej sprawie została wydana 18 grudnia 2019 r. (do tego dnia nie wpłynęła z PPIS odpowiedź na ww. pismo);
- ocena merytoryczna 10 wniosków²⁵ dokonana została również z uwzględnieniem informacji przekazanych - w odpowiedzi na stosowne pismo z Biura - przez właściwą terytorialnie jednostkę Policji (w żadnym z badanych przypadków Policja nie posiadała informacji budzących wątpliwości co do rzetelności i wiarygodności przedsiębiorcy);
- w każdej sprawie wysłano do wnioskodawcy zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego, informując jednocześnie – na podstawie art. 10 Kpa – o prawie do zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia;
- decyzje wydane zostały w nw. terminach:
 - w 4 przypadkach²⁶ w terminie określonym w art. 40a ust. 7 ustawy o PN, tj. przed upływem 90 dni od wpływu kompletnego wniosku;
 - w 2 przypadkach²⁷ – po upływie 92 i 99 dni, z uwagi na obowiązywanie stanu zagrożenia epidemicznego i zawieszenie terminów procesowych w postępowaniach administracyjnych - zgodnie z art. 15zzs ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁸, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych

²⁵ W przypadku wniosku Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii we Wrocławiu nie zasięgnięto informacji od właściwej terytorialnie jednostki Policji.

²⁶ Decyzje: nr 2/2019/NPS z dnia 26 lutego 2019 r., nr 104/2019/NPS z dnia 23 lipca 2019 r., nr 33/2020/NPS z dnia 21 lipca 2020 r., nr 145/2019/NPS z dnia 18 grudnia 2019 r.

²⁷ Decyzja nr 17/2020/NPS z dnia 22 maja 2020 r. i decyzja nr 19/2020/NPS z dnia 20 maja 2020 r.

²⁸ Dz.U. poz. 374.

rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁹;

- w 1 przypadku³⁰ - z opóźnieniem 5 dni w stosunku do terminu określonego w art. 40a ust. 7 ustawy o PN;
 - w toku kolejnych 4 spraw Prezes Biura - na podstawie art. 36 § 1 w zw. z art. 123 Kpa – poinformowała postanowieniami o niewydaniu decyzji w terminie określonym w art. 40a ust. 7 ustawy o PN z przyczyn niezależnych od organu, wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy i informując wnioskodawcę o prawie wniesienia ponaglenia (wszystkie postanowienia zostały wysłane do wnioskodawców). W efekcie, decyzje w tych sprawach³¹ wydane zostały po upływie odpowiednio: 148, 148, 149 i 174 dni od złożenia kompletnego wniosku;
- każda decyzja zawierała wszystkie elementy wymagane przepisem art. 40a ust. 6 ustawy o PN oraz art. 107 § 1 Kpa;
 - wszystkie zezwolenia wydane zostały na okres 3 lat;
 - każda decyzja została wysłana zarówno do wnioskodawcy, jak i do właściwego terytorialnie PPIS;
 - przedsiębiorcy nie odwoływali się od wydanych decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia.

(akta kontroli str. 77-79, 188-289, 423-424)

Pięciodniowe opóźnienie w wydaniu jednej decyzji Prezes Biura wyjaśniła faktem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracownika prowadzącego przedmiotowe postępowanie. Wiązało się to z większym obciążeniem pracą drugiego pracownika, który prowadził inne postępowania administracyjne, a dodatkowo zobowiązany był do wdrażania nowozatrudnionej osoby do realizacji zadań związanych z nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezes Biura, w sprawie nie wydano postanowienia o przedłużeniu terminu jej załatwienia, mając na uwadze fakt, że jego doręczenie nastąpiłoby w przybliżonym terminie, co doręczenie decyzji administracyjnej.

NIK uwzględnia złożone wyjaśnienia, mając na uwadze incydentalny charakter opóźnienia, nie wywierający negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność.

(akta kontroli str. 91-97)

Wskazując przyczyny wydania w dniu 18 grudnia 2019 r. zezwolenia dla Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii we Wrocławiu (WIW), nie oczekując na informacje od właściwego PPIS mogące mieć wpływ na ocenę wiarygodności i rzetelności tego podmiotu, Prezes Biura wyjaśniła, że w przedmiotowej sprawie wzięto pod uwagę szczególne zastosowanie nowej substancji psychoaktywnej będącej przedmiotem wniosku w działalności wnioskodawcy oraz szczególną specyfikę instytucji przedkładającej wniosek. WIW, w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, realizuje zadania obejmujące swoim zakresem ochronę zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwo produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności (zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego) znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym. Badania z zastosowaniem wnioskowanej substancji były wykonywane w ramach realizacji „Krajowego programu badań kontrolnych

²⁹ Dz.U. poz. 568.

³⁰ Decyzja nr 98/2019/NPS z dnia 24 czerwca 2019 r.

³¹ Nr 4/2019/NPS z dnia 5 marca 2019 r., nr 19/2019/NPS z dnia 8 marca 2019 r., nr 82/2019/NPS z dnia 22 marca 2019 r. i nr 105/2019/NPS z dnia 22 lipca 2019 r.

obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego". Ponadto, jak wyjaśniła Prezes Biura, Wojewódzki Lekarz Weterynarii na podstawie ustawy o służbie cywilnej spełnia wszystkie przesłanki, które są brane pod uwagę przy wydawaniu zezwoleń. Kolejnym aspektem sprawy była bardzo niewielka ilość przedmiotowej substancji oraz fakt niewprowadzenia jej do obrotu przez wnioskodawcę. Zgodnie z wyjaśnieniami, pismo wysłane do PPIS w dniu 13 grudnia 2019 r. miało w tym kontekście charakter raczej informacyjny, realizujący obowiązki wynikające z zawartego Porozumienia.

Dodatkowo, Prezes Biura wyjaśniła, że podejmując decyzję w tej sprawie wzięła pod uwagę fakt, iż organy nadzoru są uprawnione na mocy wspomnianego Porozumienia, aby w każdej chwili poinformować Biuro o nieprawidłowościach stwierdzanych w trakcie przeprowadzanych kontroli z zakresu przestrzegania przepisów ustawy o PN przez przedsiębiorców posiadających zezwolenia. Informacje te byłyby brane pod uwagę jako ewentualne przesłanki do cofnięcia wydanego zezwolenia.

(akta kontroli str. 91-97)

1.4. Prezes Biura wyjaśniła, że do BdsSCh nie wpływały żadne informacje o niespełnianiu przez przedsiębiorców warunków zezwoleń, jak również informacje dające uzasadnione wątpliwości co do kompetencji, wiarygodności i rzetelności przedsiębiorców. Wszelkie okoliczności konkretnej sprawy badane są przez organ na etapie oceny merytorycznej złożonego wniosku, przed wydaniem zezwolenia.

(akta kontroli str. 77-79)

Analiza dokumentacji dotyczącej 11 badanych spraw (opisanych w pkt. 1.3. niniejszego wystąpienia) potwierdziła, że zarówno PPIS, jednostki Policji, jak i żadne inne instytucje nie przekazywały negatywnych informacji o przedsiębiorcach.

(akta kontroli str. 188-197)

1.5. W badanym okresie nie wystąpiły sytuacje, o których mowa w punktach 1-7 przepisu art. 40a ust. 14 ustawy o PN, stanowiące obligatoryjne przesłanki do cofnięcia zezwolenia. W związku z powyższym, Prezes Biura nie wydawała decyzji w tym przedmiocie.

(akta kontroli str. 8, 77-79)

1.6. Prezes Biura nie otrzymywała informacji w zakresie nowych substancji psychoaktywnych, w następstwie których konieczne byłoby złożenie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa do organów ścigania.

(akta kontroli str. 77-79)

1.7. W kontrolowanym okresie działalność Prezesa Biura w zakresie nowych substancji psychoaktywnych nie była przedmiotem skarg, wniosków lub petycji.

(akta kontroli str. 77-86)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Prezes Biura prawidłowo realizowała zadania związane z wydawaniem zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności obejmującej nowe substancje psychoaktywne.

Stwierdzono, że Biuro było rzetelnie przygotowane organizacyjne do realizacji zadań odnoszących się do przeciwdziałania dostępności nowych substancji psychoaktywnych. Zadania te przypisano wyznaczonej komórce organizacyjnej,

zapewniono odpowiednio wykwalifikowaną kadrę, a także opracowano i wdrożono pisemne procedury działań w przedmiotowym zakresie.

OBSZAR

2. Współpraca z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Biura, z uwagi na brak stwierdzonych przypadków nierzetelności podmiotów bądź innych okoliczności mogących mieć wpływ na decyzję o nieudzieleniu zezwolenia lub cofnięciu wydanego zezwolenia, nie informowano organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej – na podstawie zapisów § 3 pkt 1 Porozumienia - o stanach faktycznych uzasadniających potrzebę podjęcia odpowiednich działań w ramach wykonywania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy o PN. Nie wystąpiły również przypadki, w których organy PIS informowałyby o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych kontroli.

(akta kontroli str. 290-294)

W ramach współpracy Prezesa Biura z organami PIS, realizowanej na podstawie postanowień § 3 pkt 2 Porozumienia, podjęte zostały następujące działania:

- w dniach 10-12 października 2018 r. w Warszawie odbyła się narada szkoleniowa pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej (koordynatorów Zespołów ds. Nadzoru nad Środkami Zastępczymi Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych³²), z udziałem m.in. Głównego Inspektora Sanitarnego, Konsultanta Krajowego w dziedzinie toksykologii klinicznej oraz przedstawicieli: Komendy Głównej Policji, Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Krajowej Administracji Skarbowej³³ i BdsSch. W trakcie narady dwóch z czterech biorących w niej udział pracowników Biura zaprezentowało wykłady w tematach: *Uregulowań prawnych z zakresu nowych substancji psychoaktywnych* oraz *Podejścia praktycznego do prezentowanych zagadnień z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*;
- w dniach 15-17 kwietnia 2019 r. Główny Inspektor Sanitarny zorganizował w Lublinie naradę szkoleniową dla koordynatorów Zespołów ds. Nadzoru nad Środkami Zastępczymi WSSE, w której udział wzięło dwóch pracowników WRCh; jeden z nich przedstawił prezentację na temat aspektów współpracy z PIS w obszarze zawartego Porozumienia;
- w dniu 18 czerwca 2019 r. Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zorganizował w WSSE w Łodzi szkolenie dla kierowników i wytypowanych pracowników Higieny Pracy PSSE województwa łódzkiego realizujących zadania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, w którym udział wzięło czterech pracowników WRCh; jeden z nich przedstawił prezentację na temat aspektów współpracy w obszarze zawartego Porozumienia;
- w dniach 14-16 października 2019 r. w Gorzowie Wielkopolskim odbyła się konferencja na temat: „Nowe wyzwania w obszarze kontroli obrotu środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi” zorganizowana wspólnie przez Izbę Administracji Skarbowej w Zielonej Górze oraz Akademię im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, objęta honorowym patronatem Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.

³² Dalej: WSSE.

³³ Dalej: KAS.

W konferencji wzięli udział eksperci z KAS, PIS, Policji, Straży Granicznej, Prokuratury Krajowej, BdsSch, Instytutu Medycyny Pracy oraz przedstawiciele świata nauki. Celem strategicznym konferencji było pogłębianie wiedzy z zakresu rozpoznawania, wykrywania i zwalczania przestępstw i wykroczeń związanych z naruszeniem przepisów dotyczących nielegalnego obrotu środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi, a także omówienie zagadnień dotyczących poprawy skuteczności działania służb i instytucji w zakresie ograniczenia podaży tych substancji. Do udziału w konferencji zaproszono m.in. pracownika WOS, który przedstawił prezentację na temat *Uregulowań prawnych z zakresu nowych substancji psychoaktywnych – roli i zadań Biura ds. Substancji Chemicznych*. Ponadto w konferencji uczestniczyło dwóch pracowników WRCh.

W trakcie ww. spotkań prelegenci z Biura udostępniali uczestnikom materiały szkoleniowe w prezentowanym przez siebie zakresie.

(akta kontroli str. 87-90, 98-187, 290-294)

Wymiana doświadczeń pomiędzy Prezesem Biura a organami PIS, wynikających z analizowanych problemów w skali krajowej o istotnym znaczeniu dla życia i zdrowia w zakresie objętym Porozumieniem (§ 3 pkt 3 Porozumienia), odbywała się w ramach spotkań Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia człowieka związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych (ZOR), którego członkiem był pracownik WOS. W badanym okresie miało miejsce sześć takich spotkań³⁴, podczas których analizowano problemy dotyczące m.in.:

- identyfikacji struktur nowych substancji psychoaktywnych w związku z koniecznością właściwej i rzetelnej realizacji obowiązków nałożonych na Prezesa Biura przepisami znowelizowanej ustawy o PN, w szczególności weryfikacji wniosków przedsiębiorców o wydanie zezwolenia umożliwiającego prowadzenie działalności w zakresie nowych substancji psychoaktywnych;
- propozycji zmian zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu środków odurzających, substancji psychotropowych oraz nowych substancji psychoaktywnych w zakresie grupy I-NPS i grupy II-NPS;
- włączenia nowej VI grupy (pochodne benzodiazepin) do ww. rozporządzenia;
- wątpliwości interpretacyjnych w zakresie przynależności konkretnej substancji do grup nowych substancji psychoaktywnych od NPS-I do NPS-IV, opisanych w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 290-360)

2.2. Na próbie 11 spraw (opisanych w pkt. 1.3. niniejszego wystąpienia) zakończonych wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia ustalono, że – zgodnie z art. 40d ust. 2 ustawy o PN oraz postanowieniami § 4 pkt 1 Porozumienia – w każdym przypadku przekazano właściwym organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej informacje o złożonych wnioskach i wydanych decyzjach, wraz z kopiami tych dokumentów.

(akta kontroli str. 87-90, 188-289)

Dodatkowo, przeprowadzona w przedmiotowym zakresie analiza 30 nw. wniosków³⁵ i związanych z nimi 20 decyzji wydanych do zakończenia kontroli wykazała, że:

- kopie wszystkich 14 wniosków³⁶ złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 29 maja 2019 r., a także 13 decyzji³⁷ w sprawie udzielenia zezwoleń wydanych

³⁴ W dniach: 20 listopada 2018 r., 20 lutego 2019 r., 6 czerwca 2019 r., 26 września 2019 r., 18 lutego 2020 r. i 16 września 2020 r.

³⁵ Zastosowano dobór celowy.

³⁶ Sprawy o numerach: BSCh-DSN.401-40 do 53/KW/19.

29 lipca 2019 r., przesłano do właściwego terytorialnie PPIS w Krakowie odpowiednio w dniach 6 czerwca i 30 lipca 2019 r.;

- kopie wszystkich 4 wniosków³⁸ złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 15 października 2019 r., a także wydanych 10 stycznia 2020 r. decyzji w sprawie udzielenia zezwoleń, przesłano do właściwego terytorialnie PPIS w Powiecie Warszawskim Zachodnim odpowiednio w dniach 22 października 2019 r. i 10 stycznia 2020 r.;
- spośród 6 wniosków³⁹ złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 1 czerwca 2020 r. (uzupełnionych i skompletowanych w dniu 2 lipca 2020 r.), do właściwego terytorialnie PPIS we Wrocławiu przesłano kopię tylko jednego z nich (za pismem z dnia 8 lipca 2020 r., w którym poinformowano o przedłożeniu przez wnioskodawcę łącznie 6 wniosków, a także zwrócono się o przesłanie informacji umożliwiających weryfikację zgodności danych zawartych we wnioskach ze stanem faktycznym, w tym m.in. czy miejsce prowadzenia operacji odpowiada pod względem organizacyjnym i technicznym rodzajowi działalności deklarowanej przez podmiot, a także innych posiadanych przez PPIS informacji mogących mieć wpływ na ocenę wnioskodawcy; w odpowiedzi – pismem z dnia 22 lipca 2020 r. – PPIS poinformował o przeprowadzeniu kontroli u przedsiębiorcy, w wyniku której stwierdzono zgodność danych zawartych w przesłanym wniosku ze stanem faktycznym;
- kopie wszystkich 3 wniosków⁴⁰ złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 13 lipca 2020 r., a także decyzji w sprawie udzielenia zezwoleń wydanych 12 października 2020 r., przesłano do właściwego terytorialnie PPIS w Powiecie Warszawskim Zachodnim odpowiednio w dniach 3 sierpnia i 12 października 2020 r.;
- kopie wszystkich 3 wniosków⁴¹ złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 30 lipca 2020 r., a także 3 decyzji w sprawie udzielenia zezwoleń wydanych 22 października 2020 r., przesłano do właściwego terytorialnie PPIS w Krakowie odpowiednio w dniach 3 sierpnia i 23 października 2020 r.

(akta kontroli str. 361-412, 425)

Wyjaśniając przyczyny nieprzekazania do PPIS we Wrocławiu kopii pięciu spośród sześciu wniosków złożonych przez jednego przedsiębiorcę w dniu 1 czerwca 2020 r., Prezes Biura wskazała, że mając na uwadze fakt, iż ww. wnioski w swojej strukturze i treści zawierały te same informacje, pracownicy Biura wysłali do PPIS - jako reprezentatywny - jeden wniosek podmiotu. Weryfikacja przez ten organ zgodności wniosku ze stanem faktycznym miała dotyczyć miejsca prowadzenia operacji i dać odpowiedź na pytanie, czy odpowiada ono pod względem organizacyjnym i technicznym rodzajowi działalności deklarowanej przez podmiot. Pracownicy Biura nie wysłali pozostałych wniosków będąc przekonanym, że z uwagi na ich tożsamy charakter i jednakowo brzmiącą treść nie wnoszą one nic nowego, co mogłoby być brane pod uwagę w trakcie ewentualnych kontroli podmiotu. Informacje przekazane Biuru przez PPIS były wystarczające do oceny kompetencji, wiarygodności i rzetelności wnioskodawcy, niezależnie której grupy nowych substancji psychoaktywnych dotyczył wniosek.

³⁷ W jednym przypadku (sprawa nr BSCh-DSN.401-49/KW/19) wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania z uwagi na fakt, iż substancja ujęta we wniosku nie była nową substancją psychoaktywną.

³⁸ Sprawy o numerach: BSCh-DSN.401-97 do 100/KW/19.

³⁹ Sprawy o numerach: BSCh-DSN.401-26 do 31/KW/20. W dniu 27 sierpnia 2020 r. w przedmiotowych sprawach Prezes Biura wydał postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu ich załatwienia, tj. 27 listopada 2020 r.

⁴⁰ Sprawy o numerach: BSCh-DSN.401-47 do 49/KW/20.

⁴¹ Sprawy o numerach: BSCh-DSN.401-52 do 54/KW/20.

NIK przyjmuje złożone wyjaśnienia wskazując na incydentalność opisanych okoliczności, nie wywierających negatywnego wpływu na kontrolowaną działalność.

(akta kontroli str. 91-97)

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki wskazywania przez Prezesa Biura - na podstawie § 4 pkt 2 Porozumienia - potrzeby przeprowadzenia kontroli przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa Biura, w toku każdej sprawy przesyłane są do odpowiedniego PPIS informacje o złożonym przez podmiot wniosku, wraz z prośbą o potwierdzenie stanu faktycznego wynikającego z wniosku. Decyzję o tym, czy należy wówczas przeprowadzić kontrolę, czy też możliwe jest udzielenie informacji na podstawie posiadanych danych, podejmuje PPIS. Do Biura nie wpływały żadne dodatkowe informacje, które mogłyby być powodem do wskazania organom PIS potrzeby przeprowadzenia kontroli.

(akta kontroli str. 290-294)

W odpowiedzi na pytanie, czy wszyscy przedsiębiorcy ubiegający się o udzielenie zezwolenia zostali poddani – w toku prowadzonych przez BdsSCh postępowań - kontroli przez właściwych terytorialnie PPIS, Prezes Biura wyjaśniła, że w przypadku postępowań, które już zakończyły się⁴² wydaniem zezwolenia skontrolowanych zostało 12 z 13 podmiotów⁴³. W przypadku dziewięciu podmiotów Biuro otrzymało kopię protokołu z przeprowadzonej kontroli, w dwóch przypadkach - szczegółową informację o ustaleniach PPIS dotyczącą zgodności stanu faktycznego z informacjami zawartymi we wnioskach, zaś w jednym przypadku – opinia PPIS oparta była na wynikach poprzednich kontroli podmiotu wynikających z nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy o PN (ze względu na stan epidemii i ograniczenia związane z możliwością przeprowadzenia kontroli, informacje przesłane przez PPIS uznane zostały za wystarczające do wydania decyzji administracyjnej). Zgodnie z wyjaśnieniami, w przypadku kiedy ten sam przedsiębiorca złożył kolejne wnioski o wydanie zezwolenia, informacje i opinie PPIS co do rzetelności i kompetencji wnioskodawcy opierały się na wynikach poprzednich kontroli.

(akta kontroli str. 418-422)

W sprawie przyczyn niezwracania się - na etapie dokonywania oceny merytorycznej wniosków - do właściwych organów PIS o przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorców w zakresie stwierdzenia zgodności danych we wniosku ze stanem faktycznym, a także nieujęcia uregulowań w powyższym zakresie w Porozumieniu, Prezes Biura wyjaśniła, że wspólnie z Głównym Inspektorem Sanitarnym wskazali, jako istotny element wykonywania swoich zadań ustawowych dotyczących nowych substancji psychoaktywnych, potrzebę współpracy, która zgodnie z § 3 Porozumienia miała odbywać się poprzez wymianę informacji istotnych dla skutecznego przeciwdziałania wytwarzaniu, przetwarzaniu, przerabianiu, przywozowi, wywozowi, wewnątrzwspólnotowej dostawie lub wewnątrzwspólnotowemu nabyciu oraz wprowadzeniu do obrotu nowych substancji psychoaktywnych wbrew przepisom ustawy poprzez:

- a) informowanie organów PIS przez Inspektora do spraw Substancji Chemicznych o stanach faktycznych uzasadniających potrzebę podjęcia odpowiednich działań w ramach wykonywania nadzoru;
- b) informowanie Inspektora przez organy PIS o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie przeprowadzonych kontroli.

Jak wyjaśniła Prezes Biura, treść Porozumienia nie określa obowiązku przeprowadzenia kontroli przez organy PPIS ani nie stanowi wezwania do

⁴² Według stanu na 20 października 2020 r.

⁴³ Wyjątkiem był Wojewódzki Inspektorat Weterynarii we Wrocławiu (co opisane zostało w pkt. 1.3 niniejszego wystąpienia).

przeprowadzenia takiej kontroli. Organy te kierują się własnym planem realizowanych zadań oraz potrzebami w terenie, same oceniają, czy są w posiadaniu niezbędnych informacji – jeśli nie, podejmują autonomiczną decyzję o konieczności przeprowadzenia kontroli. Prezes Biura, prowadząc postępowanie administracyjne na podstawie art. 40a ust. 1 ustawy o PN, nie może odmówić mocy dowodowej informacjom przesyłanym przez organy PPIS. Zgodnie z wyjaśnieniami, ostatnie zmiany w przepisach ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące zwiększenia roli koordynacyjno-nadzorczej Głównego Inspektora Sanitarnego mają na celu zapewnienie skutecznego nadzoru i harmonizację zasad współpracy terenowych służb sanitarno-epidemiologicznych, także w zakresie nadzoru nad nowymi substancjami psychoaktywnymi.

(akta kontroli str. 413-417)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Prezes Biura w sposób rzetelny współpracowała z innymi organami administracji publicznej w obszarze ograniczania dostępności nowych narkotyków. W szczególności, realizując zobowiązania wynikające z Porozumienia, pracownicy Biura uczestniczyli w szkoleniach, naradach i konferencjach, w trakcie których udzielali prelekcji i udostępniali uczestnikom materiały szkoleniowe. Wzajemna wymiana doświadczeń prowadzona była również w ramach odbywających się cyklicznie spotkań ZOR, którego członkiem był pracownik Biura. Zgodnie z postanowieniami Porozumienia zawartego przez Prezesa Biura z Głównym Inspektorem Sanitarnym, kopie decyzji o udzielonych zezwoleniach były przekazywane do właściwych terytorialnie organów PIS. Organom tym co do zasady przekazywano również kopie złożonych wniosków.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 26 listopada 2020 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

